

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

12 de enero - 12. januarja 1995

LETO (AÑO) LIV (48)

Štev. (Nº) 2

Slovenija v svetu

Slovenija se sedaj, hvala Bogu, predstavlja svetu s svojim imenom. Nič več kot pokrajina v drugi državi ali republika v večjem državnem sestavu; nič več kot manjši del drugačne imenovane celote, ki bi jo kot manjšo in neobogljeno kakor koli varovala, vodila ali zastopala.

Ko je pod vrhom drugega tisočletja že mimo slovesni trenutek poleta slovenske zastave med druge vrstnice na svetovnem prizorišču, dolgemu in tesnobnemu pričakovanju takoj sledi skrb za zdrav razvoj in bodočnost. Podobno kot v družini. Ko je novo bitje srečno rojeno, je pozornost obrnjena v krepko rast in pravi prostor v družbi; za državo, prostor med državami.

Tisočletna naravna globinska težnja Slovencev je uresničena. Čeprav na okleščenem ozemlju in s kruto razredčenim prebivalstvom, je Slovenec na tej zemlji vendar svoj gospod. Ta veliki dosežek pa je priložnost in izziv za vse Slovence in za vsakega posebej, v prvi vrsti pa gotovo za njene voditelje in predstavnike. Oči sveta so uprte vanje in, s simpatijo ali brez nje, ocenjujejo in jemljejo na znanje, kdo in kakšni so, kam vodijo državo. Odgovori, dejanski odgovori, pa ustvarjajo javno mnenje, svetovno javno mnenje in sloves.

Obstoj je že priznano dejstvo, na splošno, priznano z naklonjenostjo. Sedaj je na vrsti delovanje, s katerim naj se država izkaže vredna zaupanja in pokaže svojo življenjsko zmožnost. Priznanje slovenskega imena naj služi za vzpon in ne morda za napis na nagrobni kamen preminulemu narodu na grobišču zgodovine. Da mu ne bi veljal podoben vzklík kot nekdanjemu Celjanu: „Danes grofje Celjski — in nikdar več!“ Dom in svet upravičeno in zavzeto pričakujeta od vodstva zaresnost, dostojanstvenost in modrost, skratka v osebnostih na nek način utelešene ideale, v katerih naj bi se vsi ogledovali.

Seveda je osebnost pogojena ne le po darovih in prizadevnosti posameznika, ampak tudi po izvoru in neki skupni narodni duši, ki so jo oblikovali več ali manj burni časi in dogajanje v domačem prostoru. Pri tem pa je mnogo lažje sprejeti kot resnično tisto, kar je sedanjim generacijam časovno odmaknjeno. Čeprav je marsikaj boleče, bolj drugače kot polpreteklost, ker poznanju prejšnjih časov manjka neposredno doživetje, ki je vse kaj drugega kot samo vedenje in osebna neprizadetost.

Semkaj sodi tudi sprava. Zaresnost

pravi, da je do narodne sprave že prišlo na najvišji ravni. Z datumom, z imeni, s filmanjem. Država in Cerkev sta si podali roki v imenu vseh Slovencev. Od tedaj velja ravnanje, ne besede. Na osebni ravni pa seveda ni mogoče vedeti ali in v koliko je že prišlo do sprave v posameznih srcih, koliko si je kdo že privzel in priznal resnico svojih dejanj, v koliko se je s tem osvobodil, zadihal s polnimi pljuči in se umirjen in uravnovešen lotil novih nalog. Bo tako kot z Odrešenjem. Enkratno je, za vse ljudi, vsakemu na voljo, če se zanj potruji, treba pa je blage volje. Prav za prav je že vsako zasebno priznavanje nepravilnosti psihološko zdravilo in odrešujoče.

Zadosti in preveč hudega se je zgodilo. Zgodilo se je, da je sin prihrumel pred mater, češ: „Kje imaš tistega izdajalca (brata), da ga ubijem?“

Pošastna tragika: ista mati je rodila oba, napadalca in brambovca!

Mati Slovenija, je to mogoče?

Ob padcu „Zidú“ in zidov je preprosti Blejec po svoje povedal: „Ja, saj pravim, saj nič ne rečem, saj smo vsi pomagali porivati ta voz v klanec. Pa je imel plahto. Pa nisimo videli, kaj je bilo pod plahto!“

Kočevski rog dovolj pove.

Zgodilo se je, da sta se sin in vnuk sklonila nad jamo, v katero je padel oče domobranec in se rešil. Ne sin ne vnuk nista doživela tiste tragedije, podoživljala pa sta odlomke očetove pripovedi, ki ju je zaznamovala. Zaznamovalo pa ju je tudi znamenje Odrešenja, ki so ga pietetne roke postavile na dosegljivo dno. Osebnost nista doživela tistega genocida, kaj je rododomor pa vesta iz drugega doživetja: po šolah in organizacijah tostran morja je manjkala ena generacija in je bila njena odsotnost vsem vidna. Določenih letnikov skoraj ni bilo, dokler ni dorasel naslednji val.

Sinu in vnuku je bila preokrenjena življenjska pot in drug že rojstni kraj, a doma v družini sta se naučila moliti in ohranjati slovensko dediščino, iz katere rasteta v današnji čas.

Ta čas, ves drugačen in v nenehnem spreminjanju, jima govori o računalništvu, informatiki in robotiki, o galaksijah in izvoru vesoljstva. Ali je na začetku bil Big Bang, je pač vprašanje za znanstvenike, za življenje pa vemo po Janezu Evangelistu, da je na začetku bila Beseda.

prof. Nadislava Laharnar

Iz tujega tiska

Prispevek Lorisa Braiča v tržaškem Il Piccolu z dne 8. januarja z naslovom: „Ljubljana: iskanje novega zunanega ministra“ se nanaša na srečanje glavne tajnice SKD Vide Čadonič-Špelič in generalnega tajnika LDS Gregorja Golobiča v sredo, 4. januarja na temo novega zunanega ministra in sprememb v koalicijski pogodbi.

Po Braičovem mnenju je Peterletove odločitve o odgovornosti SKD za stabilnost v Sloveniji mogoče razumeti tako, da za zdaj SKD ne bodo šli v opozicijo. Drnovšek potrebuje glasove SKD za potrditev novega zunanega ministra v parlamentu. Z glasovi LDS in Združene liste lahko pre-

mier „pripelje skozi“ svojega kanidata, to pa je časnikarka Mojca Drčar Murko. Vendar bi ne bilo priporočljivo, da bi bil novi zunanji minister izvoljen „za las“. Še posebej bi to ne bilo dobro za slovensko diplomacijo, saj skuša le-ta popraviti svojo podobo po dogodkih v Ogleju in Rimu.

Krščanski demokrati naprotujejo Mojci Drčar-Murko, ker po njihovem mnenju le-ta ni tuja strankarski pripadnosti, kot trdi Drnovšek. V vroči fazi italijansko-slovenskih pogajanj je bila Drčar-Murkova premierova svetovalka za odnose z Italijo. Njeno imenovanje bi postavilo na glavo delitev resorjev med koalicijskimi partnerji.

Pogajali se bodo trdo

Glavna tajnica Slovenskih krščanskih demokratov Vida Čadonič-Špelič v pogovoru s časnikarji 7. januarja napoveduje trda pogajanja svoje stranke z Liberalno demokracijo Slovenije (LDS) o vladni koaliciji, saj meni, da je načelno dobro za Slovenijo, da so SKD v vladi.

Špeličeva je med drugim povedala, da ima po pogovorih z generalnim sekretarjem LDS Gregorjem Golobičem dober občutek: „V enem tednu pa bomo videli, ali je tisto, kar mi odtehamo v vladi, za našega vladnega partnerja sprejemljivo.“ Glavna tajnica SKD v intervjuju tudi razlaga, da sicer konceptualno različnih opcij SKD in LDS ni moč združevati, mogoče pa jih je soočiti oziroma sodelovati, ter da bi bilo neodgovorno prehitro in lahkomišelnost ugotoviti, da je LDS preveč leva za sodelovanje in zato dvigniti roke ter oditi iz vlade. „V kontekstu tega se bomo trdo pogajali, trdim namreč, da smo stranka, ki ima pravico do svojega koščka oblasti,“ pravi Vida Čadonič-Špelič.

SKD po njenem mnenju v vladi ni v podrejenem položaju in je v njej uspešno sodelovala. „V koaliciji smo upoštevanji po moči, dejansko pa smo zamerili LDS, da nas

je preglasovala in ni skušala dosežati soglasja. Šlo je za njihovo nepripravljenost upoštevati koalicijsko pogodbo, včasih pa smo pogodbo kršili tudi sami in glasovali z opozicijo,“ pravi Špeličeva.

Vida Čadonič-Špelič tudi ugotavlja, da med SKD in drugimi strankami obstaja razlika, ki jo ljudje redko opazijo: včasih stranka dela kaj takega, kar ji kot stranki škoduje, koristi pa slovenskemu prostoru. „Naša kratkoročna in dolgoročna strategija je povezana s trenutnim in dolgoročnim dogajanjem v Sloveniji, v koaliciji pa smo, ker se zavedamo, da moramo biti zraven. Vizija naše stranke je vizija Slovenije, to pa je odtrganje od Balkana, pristop k Evropi, znotraj države pa pravna država in pravično razdeljena oblast,“ je dejala edina glavna tajnica kake stranke v Sloveniji.

Med drugim je Čadoničeva izrazila še bojazen, da bi levica lahko sestavila svojo vlado. „V politiki je vse mogoče, za nas pa je pomembnejša naša teža v koaliciji, ne glede na to, s kom smo v koaliciji. Mi moramo izpolnjevati svoj program. Najbolje bi bilo, da bi bila vlada uravnovežena, ker pa ni, moramo svojo težo kot edina desna stranka v koaliciji izposlovati.“

V Sloveniji bodo častili 50-letnico konca vojne

Decembra lani je slovenski parlament ustanovil častni državni odbor za počastitev 50. obletnice konca II. svetovne vojne in zmage nad fašizmom in nacizmom. Odbor bo vodil predsednik državnega zbora Jožef Školč, sestavljajo pa ga še predsedniki najvišjih državnih ustanov, rektorja obeh univerz, predstavniki vseh političnih strank v parlamentu ter predstavniki nekaterih nevladnih organizacij.

Odbor je sklenil, da bo osrednja prirediteljska 13. in 14. maja 1995 v Ljubljani. Člani častnega državnega odbora so: Maks Lavrinc - poslanska skupina LDS, Miroslav Mozetič - poslanska skupina SKD, Janez Kocijančič - poslanska skupina ZL, Janez Podobnik - poslanska skupina SLS, Vito drag Pukl - poslanska skupina SDSS, Danica Simšič - poslanska skupina DS, Zmagor Jelinčič - poslanska skupina SNS, Janko Predan - poslanska skupina ZDSS-LDS, Irena Oman - samostojna poslanska skupina, Roberto Batelli - predstavnik narodnosti, Jožef Školč - predsednik državnega

zbora RS, Milan Kučan - predsednik Republike Slovenije, Ivan Kristan - predsednik državnega sveta RS, dr. Janez Drnovšek - predsednik vlade RS, Jelko Kacin - minister za obrambo, Jože Osterman - predstavnik ministrstva za kulturo, dr. Slavko Gaber - minister za šolstvo in šport, Dimitrij Ivanov - predstavnik protokola RS, Ivan Dolničar - predsednik ZZB NOB, dr. Tone Jerovšek - predsednik Ustavnega sodišča, Dušan Ogrinec - predstavnik Vrhovnega sodišča, dr. France Bernik - predsednik SAZU, dr. Miha Tišler - rektor Univerze v Ljubljani, dr. Ludvik Toplak - rektor Univerze v Mariboru, dr. Janez Gril - predstavnik katoliške Cerkve, Geza Filo - predstavnik Evangeličanske cerkve, Janez Rogelj - Slovenska izseljenska matica, Irene Mislej - Svetovni slovenski kongres.

Slavili bodo torej „narodnoosvobodilni boj“, pri čemer pa tisto, kar je ta narodnoosvobodilni boj umazalo do skrajnosti (komunistična revolucija) predvideno ne bo niti z besedico omenjeno.

Mestni svet v Ljubljani

Na prvi seji mestnega sveta Ljubljane dne 5. januarja letos so formalno potrdili mandate svetnikov in župana ter izvolili vodstvo. Predsednik mestnega sveta je Dimitrij Kovačič (SDSS), podpredsednika sta Metka Tekavčič (ZLDS) in Miha Jarc (SKD). Po slovesnih izjavah župana dr. Dimitrija Rupla in Dimitrija Kovačiča pa so nadaljevanje seje pred sprejemom statutarnega sklepa mestne občine Ljubljana prekinili. Izvolili so 5-člansko komisijo za mandatna vprašanja, ki je ugotovila, da so vsi mandati tako župana kot svetnikov nesporni.

Brez zapletov je potekalo tudi glasovanje o vodstvu sveta. Kot določa začasni poslovnik, je predlagalo kandidata za predsednika (Dimitrija Kovačiča) in dva podpredsednika (Metko Tekavčič in Mihaela Jarca) dvanajst članov sveta skoraj iz vseh najmočnejših strank. Vsi predlogi so bili sprejeti skoraj soglasno.

Članom mestnega sveta je prvič spregovoril tudi župan dr. Dimitrij Rupel. V svojem nagovoru je pozval h „korektnemu in plodnemu sodelovanju“, od česar da bo odvisno, kako bo urejena Ljubljana.

Zaključek Srednješolskega tečaja

V soboto, 19. novembra, so se v Slovenski hiši zbrali profesorji, dijaki in starši. Veselo in živahno je bilo; zaključili smo pouk na Slovenskem srednješolskem tečaju „Ravnatelj Marko Bajuk“. Letos nas je s svojo navzočnostjo počastil koprski škof msgr. Metod Pirihi, ki je bil prav v tem času med nami na dušnopastirskem obisku. Kot vsako leto se je udeležil zaključne prireditve prof. Tine Vivod, predsednik Zedinjene Slovenije. Med povabljenimi gosti je bil tudi odpravnik poslov veleposlaništva Republike Slovenije prof. Matjaž Puc.

Dijaki so se zbrali v šolskih prostorih, kjer so jim razredniki razdelili spričevala. Skupno smo se udeležili sv. maše, ki jo je daroval škof Pirihi. Somaševal je Franci Petrič, odgovorni urednik Družine. Pri sv. maši smo se zahvalili Bogu za vse prejete dobrote v preteklem šolskem letu. Msgr. Pirihi je spodbujal dijake, naj živijo iz vere, ki so jim jo posredovali starši in vzgojitelji in naj ostanejo zvesti svojemu slovenskemu rodu.

Po maši so povabljeni gostje, profsorski zbor, starši in dijaki odšli v veliko dvorano Slovenske hiše, kjer se je vršila zaključna akademija. Stojte so navzoči sprejeli zastave in zapeli argentinsko in slovensko himno. Marjan Loboda, ki je odlično povezoval posamezne točke programa, je pozdravil povabljene goste in vse navzoče. Ravnateljica prof. Metka Mizerit je v svojem govoru na kratko predstavila zgodovino tečaja in njegov namen. Nato se je poslovila od odhajajočih petošolcev, jim želela sreče in poguma v življenju. Naročala jim je, naj bodo pokončni in poštene državljani Argentine, kjer so se rodili, obenem pa naj ljubijo svojo duhovno domovino Slovenijo in naj bodo zvesti izročilom staršev.

Kakor vsako leto, so bili tudi letos nagajeni najboljši dijaki. Dobili so v dar knjige, ki jim bodo lep spomin na dijaška leta. Najboljša dijakinja 5. letnika je dobila še srebrnik. (Knjige so dar Ministrstva za zunanje zadeve, sektor za Slovence po svetu, srebrnik pa je prihranjeni dar dr. Petra Urbanca). Letošnji nagajenci so sledeči: 1. letnik Marjela Urbanija in Gabrijel Urbančič, 2. letnik Andreja Kovačič in dopisna dijakinja Andreja Zupanc, 3. letnik Veronika Gođec, 4. letnik A Pavla Grbec, B Marjana Jelenc, 5. letnik Andrejka Stariha. Lanski odlikovanci so nato predali zastave letošnjim, ki jih bodo nosili v letu 1995.

Dijaki 5. letnika „RAST XXIII“ so se poslovili od tečaja. Med veseljem in ganjenostjo so abiturienti sprejeli spričevala in diplomo, ki sta jim jih razdelila ravnateljica Metka Mizerit in razrednik Frido Beznik. V spomin na tečaj so dobili tudi knjigo „Povratek lepe Vide“, ki jo je tečaju podaril pisatelj Zorko Simčič. Letošnji absolventi so sledeči: Lorena Albreht, Veronika Berčič, Matjaž Čeč, Jožko Črnak, Sonja Gerkmann, Romina Golob, Cecilija Grbec, Elizabeta Grbec, Andrej Grilj, Ivan Hrovat, Sonja Kolenc, Damijan Kopač, Lorena Kržišnik, Adrijana Oblak, Geraldina Rome, Franci Samsa, Nevenka Skvarča, Andrejka Stariha, Tone Vivod, Veronika Vombergar, Aleks Zarnik, Marjana Žakelj.

Tudi letos so petošolci pripravili svoj almanah z naslovom „V objemu dveh svetov“, kjer na različne načine izpovedujejo pripadnost argentinskemu in slovenskemu svetu. Almanah so petošolci pripravili pred svojim potovanjem v Slovenijo. Nesli so ga s seboj in podarili sorodnikom in raznim dobrotnikom potovanja. Po prireditvi so ga poklonili tudi profesorjem.

Med šolskim letom je živahno deloval odbor staršev. V njegovem imenu je spregovorila Janika Jesenovec. Zahvalil se je profesorjem za delo na tečaju in staršem za sodelovanje. Škofu Pirihi in vsem profesorjem je odbor staršev pripravil prijetno presenečenje in sicer darila v obliki izvirnih figur, ki jih je izdelal umetnik Marjan Grum.

Naslednja točka programa je bil nastop dijakov 1. in 5. letnika. Recitacije je pripravil Frido Beznik, profesor žive besede. Prvošolci so podali Aškerčevo „Slovenska legenda“. Petošolci so se predstavili z odlomki iz „Martina Fierra“, prevod dr. Tineta Debeljaka. Občinstvo jih je nagradilo s ploskanjem, saj sta obe skupini odlično podali recitaciji.

Najboljša dijakinja 5. letnika Andrejka Stariha, se je nato v imenu svojih sošolcev poslovila od profesorjev in tečaja:

*Prišel je dan, težko pričakovan!
Kdo si ne želi končati šolo z vsemi naloga-
mi, obveznostmi, urniki — sploh z dolžnostmi
— kot da bi se s tem končale vse skrbi življe-
nja.*

*Šola je kletka, mi pa ptički, ki bi radi zleteli
ven pod milo nebo. In mi smo še ptički z dvema
kljunčkoma (tako po Kunciču in prof. Miriam
Batagelj Jereb).*

*Danes je začetek našega novega poleta in
slovesa, ki ni lahek.*

*Slovo je potegniti črto med starim in novim;
je prelomnica med tem, kar je bilo in bo: konec
enega in začetek drugega. Slovo je korak, ki
mora kazati le naprej.*

*Ob slovesu se ustavimo zato, da nadaljuje-
mo in dopolnjujemo kar ste v teku teh let gradili
in nam posredovali ravno vi, spoštovani in dragi
profesorji in profesorice.*

*V teh letih, katerim v začetku nismo videli
ne konca ne kraja, smo preživeli veliko po-
membnih doživetij.*

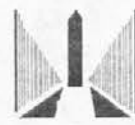
*Priznam, nismo vas vedno razumeli, ko ste
se z nami mučili z dalekosežnimi uspehi, ki so
in še bodo prišli po vaših zaslugah, tako v
jezikovnem in človeškem pogledu, saj nas niste
učili samo snovi, temveč z vašim zgledom tudi
vztrajnost in doslednost v narodnem in verskem
nauku, kar se obvezujemo prenesti v naslednji
rod, če Bog da!*

*Resnično obogateni s slovenskim in krščan-
skim duhom se poslavljamo od vseh in vsakega
posebej, v veliki hvaležnosti za vse storjeno delo
za nas, in se obenem tudi oproščamo, ker vemo,
da ste z nami veliko potrpeživi in marsikaj ni bilo
prav.*

*Po starševsko ste nas razumeli.
Bog, naš in vaš vzornik, naj vam povrne v
obilju vse blagoslove za storjeno dobro.
Ostali nam boste v naših hvaležnih srcih.
V imenu vseh mojih sošolk in sošolcev —
Bog plačaj!*

Zaključen je bil uradni del spore-
da; naslednja točka je bila humoristi-
čna. Naši petošolci so zvesti tradiciji teča-
ja predali „ključ učenosti“ svojim na-
slednikom četrtošolcem. Veronika Vom-
bergar je poleg ključev, različnih veliko-
sti in oblik, podala četrtošolcem tudi kup
nasvetov, kako priti do učenosti. Marjana
Jelenc se ji je za vse nasvet lepo zahvalila,
poudarila pa je, da so oni dovolj učeni,
da ne potrebujejo nasvetov, da pa bodo
ključ vseeno hranili do prihodnjega leta.

Marjan Loboda je še napovedal in raz-
ložil počitniško nalogo. Navdušeni
petošolci so ploskali, drugi dijaki pa so se
tolažili z mislijo, da so sedaj počitnice in je
naloga za prihodnje leto; do takrat pa je še
dovolj časa. Starši petošolcev in odbor
staršev je pripravil zakusko. V prijetni
družbi in razgovoru je minil večer.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Vsak korak, ki ga na političnem področju in v življenju in delovanju ustanov podvzame vlada, ima en sam in jasen cilj: olajšati položaj peronistične stranke na majskih volitvah. Treba je priznati, da delo ni lahko. Celo najboljše in najbolj uspešne vlade imajo s časom težave na volitvah: oblast utruja, obrablja, uničuje. Toliko bolj, če se nenehno gmadijo težave in nekatere uspehe zasencijo prav tako veliki neuspehi. Tak je položaj Menema, katerega sreča je le ta, da nima enotne, niti uspešne opozicije. A predsednik, medtem ko še vedno znova zaupa svoji sreči, istočasno potanko načrtuje vsak vladni korak, da tej sreči tudi nekoliko pomaga. Dve točki naj danes nekoliko ogledamo: zadevo brezposelnosti in pa korupcijo in novice okoli nje.

DELO IN JELO

Brezposelnost je star problem človeške družbe, od začetkov industrijske dobe pa do danes. Danes zlasti, kot posledica robotizacije, je razpasena po svetu in zaradi nje trpijo tako napredne države kot države v razvoju. Za Argentino ni to nov pojav. A nikdar ni družba trpela tako kot danes prav zaradi pomanjkanja delovnih mest. Obratno, zgodovina govori še od prejšnjega stoletja in tudi v prvi polovici tega, o tej deželi kot o zatočišču za tisoče in stotisoče brezposelnih iz starega sveta. Koliko Italijanov, Špancev, pa tudi Poljakov in drugih je prihitelo na obale Srebrne reke, v upanju dela in zaslužka, ni treba še posebej poudarjati. Tudi slovenska kronika lahko o tem zapiše lepe strani. A položaj se je obrnil in marsikateri Argentinec danes išče sreče v Evropi, kjer se je, prav v Italiji, pretekli teden odigral prvi tragični dogodek, ko je argentinski imigrant postal žrtev tamošnje ksenofobije.

Vrnimo se v sedanost. Konec preteklega tedna je vlada objavila, da številka brezposelnih dosega 1.300.000 prebivalcev, kar predstavlja 12% delavno usposobljenih ljudi. Resne študije predvidevajo, da bo kljub vladnim ukrepom na tem področju, v teku letošnjega leta brezposelnost narasla na 14%. To pa se dogaja zlasti zaradi nenehnih odpustov delavstva in uradništva v prvi vrsti iz državnih služb ter veleindustrije.

Sedaj, ko je vlada uradno priznala ta problem (drugega ji ni preostalo), se je tudi pričel napor kako položaj spremeniti. Volilno ozadje ima mnogo opraviti s tem. Razne ankete dokazujejo, da je ta ena izmed zahtev, ki najbolj skrbi prebivalstvo na splošno, in vsak kandidat, ki ponuja kakšen izid iz te zagate, vzbuja pozorost, če ne že simpatije pri volilcih. In na tej točki temelji kampanja tako Velike fronte kot radikalov in tudi desnice.

Vladna strategija v tem oziru sedaj sloni na dejstvu, da problema ni mogoče zanikati. Delo se je pričelo z javnim priznanjem količine in procentov brezposelnih in polzaposlenih. Kajti število teh zadnjih (ki imajo kako delo, a popolnoma nestalno, in ki jim ne zadošča za normalno življenje), je še večje kot prvih. Za tem korakom, sledijo naslednji.

Pričelo se je že pospeševanje gradnje stanovanjskih objektov, kar bo zaposlilo dobršen del nekvalificirane delovne sile. To je bistven prizvok problema. Statistike govore, da 85% tistih, ki izgube službo, pa ne dobijo druge, nima dokončane srednje šole. Nekvalificirani delavci so najbolj prizadeti.

Drug korak, ki ga vlada že nekaj časa izpeljuje, so kvalifikacijski tečaji. Tisti

brezposelni, ki dobivajo kakršno koli podporo, (sicer majhno število in za kratek čas), so obvezani, da izdelajo kak vladni tečaj, zlasti vajo s kompjuterjem. To precej poveča možnost nove zaposlitve.

Tretji a ne zadnji ukrep je poizkus spremembe delavske zakonodaje. Vlada smatra, da „prevelika socialna zaščita“ nagiba podjetnike, da omejijo število delavcev in raje zmanjšajo proizvodnjo, kot pa da bi povečali število zaposlenih. Položaj socialne zaščite tudi povečuje stroške proizvodnje, da domači izdelki ne morejo uspešno konkurirati z uvoženimi.

Podjetniki s tem soglašajo, a ne delavstvo. Sindikati se trmasto upirajo (napor vlade v tej smeri traja že nekaj let) in so doslej uspeli v kongresu ustaviti vse vladne iniciative. Sedaj vlada pripravlja varianto. Novo zakonodajo bo uvedla kar s predsedniškim dekretom, a le za „srednja in majhna podjetja“ (PyMEs). A prav ta podjetja, ki so manj tehnificirana ali robotizirana, zaposlujejo kar 60% vse delovne sile, se nahajajo v najbolj kritičnem položaju in so najbolj potrebna podobnih ukrepov.

Vlada upa, da ta korak ne bo povzročil novih odpustov, marveč obratno, bo odprla vrata novim zaposlitvam. Dekret bo bistveno zmanjšal (vsaj na polovico) vsoto indemnizacij v primeru odpustitve, daje ugodnosti za plačevanje urnikov, počitnic, socialnega kritja in podobno. Ni jasno, kakšen bo učinek ukrepov; vlada upa, da pozitiven in da se bodo posledice poznale še predno bodo državljani stali pred volilno skrinjico v tišini zastrtih sobic.

NAJ SE NE ZVE

Seveda vlada zanika, da bi vsi ti ukrepi in skrb za brezposelnost imeli kaj opraviti z volitvami. Prav tako zanika, da bi imeli kaj opraviti z volitvami zakonski osnutek, ki naj poveča kazni in zatiranje časnikarskih novic, ki obtožujejo razne funkcionarje dejanj korupcije.

Ne smemo pa pozabiti, da je vlada izredno klavarno propadla na ustavodajnih volitvah v prestolnici (zmagala je presenetljivo Velika fronta) zaradi dolžitev (in dokazov) korupcije v socialnem zavodu za upokojenca. Tudi v drugih primerih so obtožbe korupcije našle važen odmev v volilnih skrinjah.

Osnutek je v kongres poslal pravosodni minister dr. Barra. A nato ga je podprl tudi predsednik Menem, kljub temu, da je tako iz vrst opozicije kot na splošno v družbi nastal hud odpor, češ da vlada skuša okrniti časnikarsko svobodo in delo obveščanja. Namen vlade (po kritikah opozicije) ni obvarovati na splošno funkcionarje pred lažnimi napadi, marveč pokriti s časnikarskim strahom pred kaznijo resnične primere korupcije, ki jih je pa težko sodnijsko dokazati.

Da taki primeri korupcije obstajajo, ni nikakega dvoma in je tudi v sodnem območju dovolj dokazov za to. Da časnikarsko obveščanje pomaga k razjasnitvi in odkrivanju takih primerov je tudi jasno. Noben pošten funkcionar se nima bati časnikarske svobode. A res je, da je končno to kočljiva zadeva, ker je meja med svobodo in izkoriščanjem (klevetanjem sicer poštenih a nevšečnih funkcionarjev) res težavno ločljiva. A eno in drugo je rizik, ki je bistven za normalno razvijanje demokratičnega življenja. Vsekakor tudi če osnutek prodre v senat, kjer ima vlada večino, ni možno, da bi uspel v poslanski zbornici, kjer je opozicija premočna. A namen obstaja, in to ni razveseljivo dejstvo.

Pogovor z dr. Jožetom Bernikom

predsednikom Svetovnega slovenskega kongresa

Pred obiskom v Argentini ste kot predsednik Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) obiskali tudi Avstralijo. Kako je do tega obiska prišlo in kaj ste tam opravili?

Po izvolitvi novega odbora Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) letos junija na Dunaju je postalo jasno, da bo med prvimi nalogami tega odbora izgradnja območnih Konferenc. V tem smislu je v okviru Ameriško-slovenskega kongresa že prišlo do sestanka v Clevelandu 1. oktobra v podporo iniciative, da se tam ustanovi podružnica SSK.

V času od 22. novembra do 5. decembra pa sem kot predsednik SSK skupaj z ženo obiskal avstralske Slovence. Poseben pomen je obisku dala udeležba na občnem zboru avstralske Konference.

Po začetnem srečanju slovenskih izseljencev v Sydneyu, kjer sta naju zelo gostoljubno sprejela Jože in Marija Senčar, sva mogla obiskati slovenski verski center sv. Rafaela v Merrylandsu v okolici Sydneya pri p. Valerijanu in še dva slovenska doma. Najin obisk je sovpadal z navzočnostjo dr. Petra Vencija, državnega sekretarja za Slovence po svetu. Slovenski častni konzul v Avstraliji Alfred Breznik in gospa sta zanj priredila večerjo, na kateri smo mogli izmenjati vtise o slovenski prisotnosti v Avstraliji. Prav tako smo imeli skupni sestanek v slovenskem domu Triglav. Dolgoletni prijatelj industrijalec Dušan Lajovic pa je naju prijetno presenetil s povabilom v Ameriški klub v Sydneyu 24. novembra na tradicionalno praznovanje ameriškega „Zahvalnega dne“.

Osrednji dogodek obiska je seveda bil udeležba na občnem zboru Avstralske konference SSK v soboto, 26. novembra v domu Slovenskega avstralskega društva Planinka v kraju Cornubia (država Queensland). To je bilo dinamično zborovanje delegatov treh avstralskih držav, ki so ob koncu izvolili naslednji odbor: predsednik Jože Senčar (New South Wales), podpredsednik Stanko Prosenak (Victoria), tajnik Jože Smuk (New South Wales) in blagajnik Jože Vah (Queensland). Avstralska Konferenca ima sedaj mnogo boljše možnosti, da razvije svojo delavnost v vsej polnosti. Naša gostiteljica zakonca Vah sta nam pokazala vse lepote avstralske Zlate obale.

Tudi v prestolnici Avstralije, v Canberru, so naju tamkajšnji Slovenci zelo lepo sprejeli. V gosteh sva bila pri družini odpravnika poslov slovenskega veleposlanstva Aljažu Gosnarju ter na domu Cvetka Faleža in soproge, starega prijatelja iz časa slovenskega osvobajanja in prvega kongresa SSK v Ljubljani. V velikem Slovenskem domu smo imeli skupno večerjo, na kateri smo se mogli porazgovoriti o mnogih slovenskih temah.

Za Melbourn sem vedel, da se tam vse dela na veliko, vendar so naju narodne noše na letališču res prijetno presnetile. Ker sva z ženo tako kot v Sydneyu stanovala v nekem privatnem poslovnem klubu, so se naši gosti morali hudo potruditi, da smo mogli obiskovati slovensko cerkveno središče v predmestju Kew, slovenski dom v Elthamu in še dosti drugih zanimivosti. Prijatelj iz prvih let izseljenstva v Chicagu p. Bazilij in tudi njegov sobrat p. Tone sta se res potrudila, da smo mogli priti v stik s čim več Slovenci. V soboto, 3. decembra je Narodni svet za Victorio pod vodstvom predsednika Štefana Mrzela pripravil pri-

jateljsko srečanje s slovenskimi rojaki. Po prisrčnem kulturnem programu (kako talentirano mladino imajo tam!) smo imeli priliko govoriti o SSK in tekočih slovenskih zadevah. Tam smo se srečali tudi z go. Stanko Gregorič, ki ureja dvotednik „Glas Slovenije“ in ji odgovoriti na nekaj vprašanj. Prijazna ga. Elica Rizmal, ki je že pred tednom dni opravila z menoj telefonski razgovor za svojo tedensko vseavstralsko slovensko oddajo, je ponovno bila navzoča s svojim snemalnikom.

Na dan pred odhodom iz Avstralije sva se v Sydneyu v nedeljo zvečer 4. decembra (to je res bila žrtev za udeležence, ki so morali priti iz daljnih predmestij) srečala z nekaj člani Narodnega sveta v državi New South Wales še za zadnje razgovor o delu SSK v Avstraliji. Zelo dobrodošlo je bilo tudi srečanje, prvič po letu 1945, z L. Urbančičem.

Vsem gostiteljem, sodelavcem in prijateljem v Avstraliji se iskreno zahvaljujem za veliko gostoljubje in ves trud za to, da je bil obisk med avstralskimi Slovenci uspešen.

Ker poznate razmere med izseljenci na več kontinentih, kaj mislite o politiki slovenske države do slovenskih izseljencev?

S slovenskimi izseljenci v Avstraliji smo imel bežni stik skozi leta, ko sem kot podpredsednik velike ameriške farmacevtske internacionalke, odgovoren za mednarodne pravne zadeve, obiskoval Avstralijo. Njihovem delu sem vedno skušal slediti. Kar sem sedaj videl, mi je potrdilo, da je slovenstvo v Avstraliji še vedno živo, dinamično, žilavo in pionirsko samostojno. V glavnem so slovenski izseljenci obdržali zdrav slovenski kompas in iz svoje demokratične skušnje, v deželi z dolgo demokratično tradicijo, znajo trezno presojati uspehe in neuspehe pri gradnji demokratičnega sistema v slovenski državi. O tem smo se tudi pogovarjali. Očitno pa je, da slovenska država še ni našla načina, kako najbolj uspešno priskočiti na pomoč raznim generacijam slovenskih izseljencev pri njihovih naporih za ohranitev slovenskih korenin. Z drugo besedo, slovenska država je še daleč od tega, da bi imela posodobljeno izseljensko politiko. Praksa, prirežena iz nedemokratičnega režima, ki je hotel imeti popolno kontrolo nad izseljenci, je bila in je povsem razdiralna. Slovenska država bi morala imeti samostojni Izseljenski institut, ki bi pripravljala analize izseljenskih vprašanj in programe za ohranjanje slovenstva med izseljenci. Kot rečeno, ti programi pa bi morali temeljiti na skrbno raziskovanih ugotovitvah dolgoročnih potreb izseljencev na vsakem kontinentu. Člani takega instituta bi morali biti tako izseljenci kot tudi strokovnjaki z izkazano poklicno kompetenco in s popolno odpovedjo vsaki strankarski dejavnosti. Delovanje instituta bi moralo biti politično-ideološko „barvno-slepo“. Nedavna praksa ustanavljanja in financiranja paralelnih društev iz Slovenije med izseljenci je bila manipulantska, razdiralna in škoduje interesom izseljencev. Zato bi bilo potrebno, da zgoraj predlagana institucija prevzame državno odgovornost do izseljencev in njihovo delovanje financira samo na osnovi njihovih utemeljenih in konkurenčnih programskih predlogov. Naloga pred nami pa je tale: kako ohranjati slovenstvo za sedanjost in bodoče generacije.

Končno je le treba vedeti, da so slo-

venski izseljenci po svetu brez kogarkoli iz domovine nastopili zelo uspešno, enotno in na svoj način v podporo slovenske državnosti in priznanju slovenske države. Slovenski izseljenci so samostojni ljudje, ki ne potrebujejo neke „matice“ iz Ljubljane, da jih organizira, vodi in nakazuje „pravo smer“.

Kakšna je vloga SSK v sedanjem času?

Pri tem more pomagati tudi SSK. Ponovno moram poudariti, da SSK ni krovna organizacija, ki hoče prevzemati ali kontrolirati že obstoječa društva v izseljenstvu. Obratno. V programu SSK so stvari, za katere se doslej še nihče ni zavzemal. Poleg prizadevanja za spravo in popravo preteklih krivic ima SSK v programu zelo konkretne naloge. Recimo, pripravo predloga zakona o posebnih pravicah in ugodnostih za Slovence brez slovenskega državljanstva (ta predlog je že bil poslan vsem konferencam v novembru); zavzemanje za ustanovitev pri državnem sekretariatu za Slovence po svetu posvetovalnega organa, v katerem bi bili predstavniki izseljencev, zavzemanje za ustanovitev parlamentarne odbora za Slovence po svetu pri Državnem zboru Republike Slovenije (ta dva programa bosta aktivirana v prvih mesecih leta 1995) in zavzemanje za pravice slovenskih manjšin. 29. oktobra je predsedstvo sprejelo dve resoluciji o nasprotovanju Italije pri naporih slovenske

države za pogajanja za vstop v Evropsko zvezo; ti resoluciji sta bili poslani vladi Slovenije in evropskih držav ter vsem konferencam za njihovo lokalno akcijo. Nova resolucija o isti temi je bila poslana na iste naslove v tednu 20. novembra. Slovenski vladi tudi predlagamo objavo bele knjige o fašističnih krivicah nad Slovenci pred in med vojno in o mačehovski politiki Italije do slovenske manjšine vse do danes. Poleg tega ima vsaka konferenca svoje lastne programe, primerne njihovim razmeram. Recimo, kanadska konferenca bo začela akcijo za to, da se slovenski izseljenci izrečejo kot Slovenci pri naslednjem ljudskem štetju. Zanimivo, podobna ideja je prišla na dan tudi na občnem zboru avstralske konference.

SSK ni in noče biti vladna organizacija. Čeprav smo zaprosili za začetno denarno pomoč iz slovenskega državnega proračuna, se bomo na dolgo dobo morali financirati sami. Od slovenske vlade pričakujemo, da je odprta do SSK in da Kongresu kot tudi vsem izseljenskim skupinam omogoči čimbolj svobodno in neovirano delovanje. Država more in mora nuditi primerno in demokratično infrastrukturo, v kateri morejo državljani razviti svojo svobodno delovanje. Le v takem razmerju bodo slovenske aktivnosti doma in po svetu resnično mogle postati uspešne. Treba je odpraviti staro težnjo za centralizacijo in kontrolo nad vsem slovenskim delovanjem.

Pogovarjal se je Tine Debeljak

Priznanje dr. Francetu Luskarju, našemu rojaku na mendoškem jugu

V tukajšnjem časopisu Los Andes je bil objavljen pred kratkim članek o našem rojaku dr. Francetu Luskarju, ki je že dolga leta zdravnik v Malargüe.

Na Dan zdravnika so ga počastili in mu dali priznanje za to dolgoletno nesebično delo, tako, da so dali v bolnišnici rodniškemu oddelku njegovo ime. Na plošči, ki so jo odkrili, se bere: „Dr. Francisco Luskar — Una vida dando vida. Gracias!“ (Življenje, ki je dajalo življenje. Hvala!)

Prav je, da seznanimo o tem dogodku in osebnosti tega zaslužnega moža tudi širšo slovensko javnost.

Rojen je bil 1918 na Planini pri Sevnici v trdni krščanski družini, ki je dala tudi dva duhovnika in dve redovnici. Mnogi smo že v Ljubljani poznali veselega štajerskega fanta, ki je študiral medicino. Med vojno je bil kot domobranec ranjen. Zapustil je vojaščino in šel nadaljevat študije v Padova, kjer je tudi diplomiral. Ker zanj ni bilo povratka v domovino, je emigriral leta 1948 v Argentino.

Iz Buenos Airesa je šel kmalu v Mendoza in od tam 450 km na mendoški jug v Malargüe. Na mendoški fakulteti je zopet uveljavil svojo diplomu in bil nastavljen kot zdravnik v bolnišnici in lahko vršil tudi privatno prakso.

Ker je uvidel, da „človeku ni dobro samemu biti,“ je poklical iz Slovenije Katico, svojo staro nepozabno ljubezen. S hčerko Bredo in sinom Dušanom imata lepo zavedno slovensko družino. Na njihovem domu je vedno z veseljem sprejet in pogoščen vsak Slovenec, ki ga pot zanese na ta mendoški jug.

Začetek je bil težak, saj je bil kraj Malargüe takrat še majhna precej zaostala vas.

Danes je tam drugače in to ne samo zaradi petroleja in turizma (Las Leñas), ampak tudi po zaslugi našega dr. Luskarja.

Neutrudno je delal v svojem poklicu. Obiskoval je bolnike tudi na konju ali muli zaradi nedostopnosti krajev. Prav do upokojitve je pa še delal svoje zdravniške obiske s kolesom. Poznajo ga vsi kot „el doctor de la bicicleta“.

Poleg svojega poklicnega dela, se je udeleževal tudi na drugih poljih. Na njegovo pobudo se je razvilo šolstvo. Bil je soustanovitelj dveh srednjih šol, kjer je tudi več let poučeval. Na njegovo pobudo ima Malargüe svoj muzej. Skrbel je za vsestranski napredek v tem kraju. Velikokrat je lastnoročno sadil in zalival drevesa ter skrbel za red in olepšavo trgov in cest. Veliko zaslugo ima, da izgleda Malargüe kot zelena oaza pod hribi sredi puščave.

Vse to je delal tiho, skromno, ni iskal časti in plačila. Toda vključ temu ga domačini ne bodo pozabili, saj je skoro polovici današnjim prebivalcem pomagal priti na svet. Imenovali so ga skoro tudi častnega občana.

Vsi Slovenci smo ponosni, da imamo takega moža med nami. Vključ velikemu delu se je prav rad udeleževal z družino raznih slovenskih prireditvev v Mendozu. Z veseljem je s svojim lepim glasom poprijel pri slovenskem petju.

Upravičeno piše na plošči v Malargüe: „Una vida dando vida.“ Res je razdal življenje za življenje. Trenutno je namreč zaradi bolezni prikljenjen na invalidski voziček, njegov duh pa živi, obuja spomine in upravičeno lahko vzdihne: O, Bog, izpolnil sem Tvojo voljo!

Majda Ocvirk

Drago Jančar (5 - konec)

Egiptovski lonci mesa

Učinkovitost sama po sebi, ekonomski kazalci o rasti gospodarstva, padec inflacije, nova delovna mesta, izboljšana uprava, itd., še ne prinaša zagotovila in dovolj jasne varnosti pred poskusi totalnega obvladovanja družbe, če je seveda sploh vse to res. Kajti o tem je mogoče dvomiti, ko človek gleda množice mladih ljudi, ki ostajajo pred zaprtimi vrati šole, brez upanja na prihodnost z znanjem in možnostjo uveljavitve. Mogoče je dvomiti, če človek bere članke o obubožanem zdravstvu in kulturi. Če deželo pretresajo stavke nezadovoljnih delavcev v podjetjih, ki grejo drugo za drugim naglo v stečaj, da bi se jih polastili novi denarni mogotci, če nezaposlenost dosega latinskoameriške odstotke. A naj bo, tudi če verjamemo, da se bo krivulja učinkovitosti dvignila, že zaradi civilizacijske inercije, delovnih navad in podjetnosti prebivalstva; ne pa morda, ali pa zelo malo, zaradi spretnosti in znanja politikov. Tudi v tem primeru je treba učinkovitost kot izključujoči družbeni princip vzeti pod lupo. Ni garant pred poskusi totalnega polasčanja družbe. Pinochetova diktatura je prinesla Čilu hiter ekonomski vzpon, a zato ni bila nič manj dikatura. Učinkovitost, nasprotno, celo teži k obvladovanju, funkcionalni princip terja podrejenost sistema, če hoče, da stvari tečejo in da tečejo pod nadzorom. Skrajni domet učinkovitosti, ki nima v zavesti etične in kulturne razsežnosti, je totalna oblast, se pravi totalitarizem, s fašistično ali komunistično provenienco ali brez nje, najraje brez nje. Ne navadno je samo to, da je z eno ali drugo zmeraj povezan, ko odgrneš vrhno, moderno liberalno modrino, je spodaj črna ali rdeča rjava. Zaslisevalsko sobo s slepečimi lučmi lahko tukaj pozabimo, ta je samo še v genetskem spominu. Novi totalitarizem bo smehljajoč in prijazen kot Berlusconi, lahko bo obračal pojme in ideje in svež denar, kot naši mladi gospodje, novi totalitarizem bo imel zdaj leve, zdaj desne ideje, ne bo ga motila družba nazorskih nasprotnikov, zdaj mu bo prišla prav levičarska ježa, drugič nacionalistična ksenofobija, družbe si pač ne bo izbiral, če mu lahko koristi. V njem bo parlament in svobodni tisk in svobodne pobude, seveda vse v določenih in obvladljivih in strogo nadzorovanih okvirih.

Novemu totalitarizmu bo ime: cinična distanca.

Dokler se jasno in glasno ne zavemo, da tajne službe, prisluškovanja, zastraševanja, zaslisevanja in medijska pranja možgan v prejšnjem režimu niso bila samo „kavalirski delikti“ ali nujno sodelovanje za preživetje, pač pa nezasišano nasilje nad posameznikom, ki je samo po sebi, ne pa zaradi praznega sklicevanja na demokracijo, etično in civilizacijsko nevzdržno, tako dolgo lahko pričakujemo, da se bodo podobne stvari drugače, seveda povsem drugače, dogajale naprej. Zla preteklost se ne sme več podaljševati s tiščanjem glave v pesek. Slovenski parlament ali predsednik države bi že zdavnaj morala storiti, kar so zmogli na začetku celo madžarski reformirani komunisti, kar so s svečano izjavo storili poljski socialisti po zmagi na zadnjih volitvah. Izjavili so pred vsemi državljani, da obžalujejo. Storili bodo vse, da se nič podobnega ne bo nikoli več zgodilo.

Nasvetov in pomoči ni mogoče pričakovati od nikoder. Čisti larifari je nenehno sklicevanje na tujino, ki nas morda pozorno opazuje. Tujina ima svoje skrbi in naši

pretendenti na novo hegemonijo to prav dobro vedo. Komu le je v Sloveniji mar za to, če se bo odstavitev Petana ali kakšna druga, še veliko hujša zloraba, znašla v tujem tisku ali nemara v poročilu ameriškega kongresa o svobodi tiska in človekovih pravicah? Pa tudi, če kdo dela v zvezi s tem kakšne račune, je irelevantno. To moramo storiti zaradi sebe. Zato, da nič več in nikoli več ne bo, kot je bilo. In da bo to, kar je novega, zunaj sleherne slutnje nevarnosti o novem totalitarizmu, pred katerim smo posvarjeni, ne samo zaradi tega, ker tako pravi Bučar, pač pa ker to govorijo dejstva.

Kakšne velike pripravljenosti za prelom s preteklostjo ni videti. Od politikov iz nekdanjih cekajevskih gremijev tega ni mogoče pričakovati. Pred časom sem mislil, da bo to mogel Milan Kučan, ki je bil kljub vsemu videti kot politik s formatom, morda je bilo še pred časom pričakovati od človeka, ki je razumel, da je nekega zgodovinskega časa konec in ki je znal v nekem odločilnem slovenskem trenutku tvegati, da, verjetno tudi življenje ali vsaj osebno svobodo. A upanja tudi tukaj pratično ni več; tudi osebno, ki bi nemara zmogla preseči svoje nekdanje partijske ožine in nehala na simbolični in praktični ravni dajati potuho starim okornim in zvijačnim kvadratoglavcem in novim spretnim in maherskim jajčeglavcem, je očitno pogoltnil moloh domnevnega političnega podzemlja in nadzemne distance. Od strank ali parlamenta pa tega zaenkrat sploh ni mogoče pričakovati. Vladajoča koalicija ne vidi iz klobčiča medsebojnih interesov in koristi, opozicija nima moči. Družboslovna inteligenca se skupaj s svojimi zahodnoevropskimi kolegi sonči v udobnih stereotipih iz leta osemindeset, ki so obupno zastareli. Od zahodnoevropskih kritičnih razumnikov, ki so bili svoj čas izjemno občutljivi na vsak totalni poskus v svojih družbah, res ni ničesar več pričakovati. V glavnem utrujeni hodijo, kot pravi Botho Strauss, do prvega razpoložljivega mikrofona, da bi povedali svoje že znano mnenje. Poleg tega so slepi na levo oko, na tisto, ki bi moralo videti gulage, kot je lepo priznal Habermas v dialogu z Michnikom. In tudi ostali predvsem jecljamo. Namesto da bi se soočili s težo izziva in premislili lastno izkušnjo, pisatelji in razumniki z Vzhoda po večini pobirajo zahodne izpraznjen šablone in to praznino prodajajo nazaj na Zahod.

Da se v Sloveniji stališče o nujni preloži ne bo prebilo, je že dobro poskrbljeno. Dobro je poskrbljeno za veliko manj pomembne stvari, kot je ta. Ob razkritju delovnega programa neke marketinške agencije, ki bi naj popravljala imidž neki kompromitirani igralnici, kjer so izvedli prigrabizacijo skupnega premoženja, in ki bi ga naj nesramežljivo popravljala za nepredstavljivo velike denarje, je med drugimi nesramežljivo stal osupljiv programski stavek: angažirati liberalne pisce. Ne vem, ali so jih uspeli angažirati, ampak že misel, da je to mogoče, je precej huda, javni besedi jemlje vsako digniteto. Če je to res mogoče, potem je to mogoče označiti samo z besedo, ki jo eden liberalnih piscev pogosto uporablja: podn. Še zmeraj upam, da ni. Za druge, splošnejše malenkosti liberalnih piscev ni treba več angažirati. Na dolgi poti skozi puščavo, so si ob novih egiptovskih loncih vzgajali lepo krdelo kričačev. Teh ni treba angažirati, ti v glavnem verjamejo, da imajo prav že zato, ker ne mislijo veliko.

Mainstream neustvarjalnih pripobarjev je ves čas na preži. Ideologom in cinikom si tu ni treba mazati rok. Če se bo pojavila še kakšna izjava, ki bo opozarjala na nevarne posledice kontinuitete s totalitarnim režimom, se bo, kot v zadnjem času vselej, nanjo vsul plaz zasmehovanja in brutalnega poroga. Povprečni publicisti, ki razen demagoških spretnosti in visoko razžarjene vnetosti za stvar cinične distance, nimajo pokazati ničesar, se bodo cmokaje spravili na podpisnike in raznašali njihovo meso po smetiščih. Samo v Sloveniji je mogoče, da klasične filologe, profesorje primerjalne književnosti, akademske slikarje, književnike, matematike, filozofe in doktorje pravnih znanosti pehajo in butajo kot vaške bečke, da jim dokazujejo, da ne znajo misliti s svojo glavo in da so v službi te ali one politične ambicije. Povsod drugod, razen po slovenskih vaških dvoriščih, bi se vsaj nekoliko zamislili nad možnostjo, da ti ljudje že zaradi svojega znanja in ustvarjalnosti, da ne rečemo izkušnje in pripravljenosti za kritični angažma, opozarjajo na nekaj, kar je morda, mogoče, vsaj nekoliko, vsaj majheno zaskrbljujoče in vredno premisleka. Seveda, že zdavnaj je poskrbljeno, a v tej džungli, ki ji vlada mainstream mediokritet, nič ni vrednega in pomembnega, da intelektualnih in moralnih avtoritet že zdavnaj ni več. Še malo in beseda intelektualca ali razumnika ali, bogne daj, umetnika bo spet psovka, kot v Dolančevih časih. Le da je zdaj ne bodo izgovarjali na kloniranih partijskih celicah, pač pa bo prihajala izpod peres in iz ust ljudi, katerih edine ustvarjalne bibliografije so bančni izpiski, biografije pa razburljivi nakupi na Ponte Rossu.

Tako gre počasi h koncu zgodba o egiptovskih loncih mesa. Izraelovi sinovi zdaj ne godrnjajo in ne vpijejo več. Lonci so spet polni mesa, tudi luka in čebule ne manjka. In svežega denarja ravno tako ne. Svežih idej, kako z vsem tem ravnati, pa jim tako ali tako nikoli ni zmanjkalo.

S takšno javnostjo, kot jo imamo danes, se bo politika toliko lažje še naprej šla svojo ošabno samozadovoljstvo. Po dolgih letih otopelosti je javnost obrnjena predvsem

k njenim prekucijam, vozliščem, kratkoročnim zvijačam, aferam in dolgoročnim interesom, ki težijo k zasedbi celotnega prostora. Prehitro smo vsi skupaj pristali na to, da je politika zgolj servis za urejanje skupnih stvari. Zdaj je treba to preklicati. Politika ni ljubljanski mestni transport, ki nas prevaža tja in nazaj kot živino. Politika je stvar kulture, kot je to že zdavnaj pripovedoval Bojan Štih. Če ni kulturna in ustvarjalna, ni vredna počenega groša. Manj kot to: nič ni vredna. Politika kot stvar kulture je vzdrževanje, vzpodbujanje, omogočanje sistema vrednot in smisla. In smisel družbe ni njena političnost, pač pa kulturnost in ustvarjalnost. Politika je tukaj zato, da služi, ne pa da vtiskuje v zavest slehernega posameznika svojo posestniško naravo.

Pri nas nikogar več ne zanima, kaj pišejo, če sploh pišejo, časopisi o novih knjigah in znanstvenih dosežkih in filozofiji in razstavah in koncertih in gledaliških predstavah in šolstvu in zdravstvu in ekologiji, pač pa se zanimanje upogiba pred pritiskom političnega zmerjaštva in ideologiziranja, ki ga je evropski svet, v kategoriji smo se napolnili, vsaj v tej ruralni obliki, že zdavnaj opustil. Edino ustvarjalnost, da, tudi umetniška, je lahko pribežališče pred absurdom ploskovito delujočih glav. Njihovega analitičnega in pragmatičnega sveta. Je varovanje pred skušnjavo pozabe, zakaj umetnost sama po sebi ohranja celovito človekovo izkušnjo. Je hkrati smrt neke izkušnje in njena pomnožitev. Ohranja temelje, na katerih v tem koncu Evrope živimo kot izviren pojav, vsak zase in vsi skupaj. In hkrati te temelje s svojo zmeraj znova živo ustvarjalnostjo širi. Zato si jemlje pravico, da govori o pojavih in procesih v družbi. Tudi o nevarnostih novega prilaščanja moči in novega nasiljevanja.

Temeljev nobene družbe ne postavlja politika kot zgolj funkcionalni servis, kot mestni transport, pač pa jo postavlja ustvarjalnost. Če ta zavest ne bo prodrla, se bo dejansko na široko odprl prostor za cinično distanco, za goli pohlep po oblasti in moči. In potem bo Bučarjevo opozorilo zaokroženo, čeprav drugače, kot si je mogel kdorkoli med nami sploh kdaj misliti.

Slovenski smučarski muzej

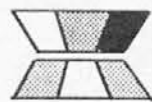
Od marca 1994 posluje v Martuljku smučarski muzej, ki prikazuje bogato slovensko smučarsko zgodovino. Za otvoritev te zanimive kulturne ustanove sta si dosti prizadevala Svetozar Guček in njegov sin Aleš, ki sta obiskala Bariloče leta 1977 ob priliki kongresa Mednarodne smučarske zveze (FIS). Muzej je bil odprt prav ob obletnici prvih smučarskih poletov v Planici (1934). Zamisel je bilo mogoče ostvariti z izdatno podporo podjetja Petrol-Gostinstvo iz Ljubljane, ki je dalo na razpolago dve dvorani v svojem hotelu „Špik“ v Martuljku, prevzelo stroške za izdelavo vitrin in postavitev eksponatov, od tega 247 fotografij, 130 dokumentov, 417 predmetov in 91 raznih drugih kosov. Prikazani so poznani začetki smučanja tako v Skandinaviji kot v Sloveniji, pa ves slovenski razvoj in njegove osebnosti. Saj je o smučanju pisal že leta 1549 naš rojak Žiga Herberstein in potem je leta 1689 Vajkard Valvazor objavil daljši prikaz starodavnega bloškega smučanja. V moderni dobi najdemo prvi smučarski klub na slovenskih tleh

l. 1892, naslednje leto 1893 je v Celovcu gozdar Schollmayer, ki je služboval v slovenskih gozdovih, izdal priručnik o uporabi smuči za gozdarje, lovce in turiste (v nemščini) in leta 1895 so se na Notranjskem izvedle prve smučarske tekme. Takratno časopisno poročilo v goriškem časopisu „Soča“ uporablja za smučke besedo „snežke“. Povsod je tudi znano, da je Planica zibelka smučarskih poletov. Torej prednjačimo Slovenci v smučanju pred marsikatero srednjeevropsko deželo. V zadnjih desetletjih se Slovenija odlikuje tudi v mednarodnih smučarskih tekmah in se vključuje med prvake svetovnega smučarskega športa.

V muzeju so omenjeni slovenski smučarji iz Argentine. Na fotografijah sta predstavljeni France Jerman in Dinko Bertonec, pa še nekateri drugi. Razstavljen je tudi srebrni krožnik, ki ga je dobil Jerman za argentinsko prvenstvo v smučem teku leta 1968, ob zaključku njegove dvajsetletne zmagovite smučarske dobe.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

LJUBLJANA — Slovanska knjižnica ima v Auerspergovih palači premalo prostora in bi se morala preseliti v bivšo hišo pisatelja Ivana Tavčarja. Zapletlo pa se je, ker za preselitev v Tavčarjevo hišo še ni polnomočnega odloka, obenem pa je Slovanska knjižnica bila vključena v zakon o izgradnji univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Temu predlogu se odgovorni pri Slovanski knjižnici upirajo; pravijo, da so pripravljene sodelovati v sklopu slovenskih strokovnih knjižnic, niso pa pripravljene odgovoriti se samostojnemu prostoru v Tavčarjevi hiši na Bregu 10. — Slovanska knjižnica je nadaljevalka prvega mestnega arhiva, ki ga je ustanovil leta 1898 ljubljanski župan Ivan Hribar, za prvega arhivarja je postavil pesnika Antona Aškerc, čez tri leta pa so arhiv preimenovali v knjižnico, ki je kasneje postala tudi prva mestna javna knjižnica.

RAVNE NA KOROŠKEM — Slovenska vojska je dobila nov helikopter bell 206 jet ranger, ki bo namenjen šolanju, transportu, reševanju, gašenju iz zraka in tudi boju, če bo potrebno. Krstili so ga za Kralja Matjaža.

LJUBLJANA — Dr. Miha Žužek DJ je dobil od Slovenske škofovske konference najvišje odlikovanje — odličje sv. Cirila in Metoda. Dobil ga je „za zvesto služenje Cerkvi med Slovenci“, predvsem za njegovo delo na področju družinske pastorale. Nalogo je izpolnjeval z organiziranjem tečajev za pripravo na zakon, je pobudnik ustanovitve Družinskega svetovalnega centra Betanija, sodeluje pri Gibanju za življenje; od leta 1974 vodi komisijo Škofijskega pastoralnega sveta za družino, zadnja leta pa je predsednik Sveta za družino pri Slovenski škofovski konferenci. Bil je voditelj Pripravljalnega odbora za Slovenski kongres o družini v preteklem letu v Stični ter vodil romanje slovenskih družin na srečanje s papežem.

LJUBLJANA — Nekaj dni pred božičem so slovenski skavtje prinesli z Dunaja Luč miru. To luč prižgejo v Betlehemu in jo potem razširjajo po svetu. Letos so skavtje pripravili na Mestnem trgu sprejem s kratko odsko predstavitevjo, pri kateri so govorili o važnosti sprejemanja različnosti in drugačnosti, obenem pa opozorili na vse vrste nestrpnosti, nerazumevanja in nasilja med ljudmi. Luč iz Betlehema je prvič zagorela leta 1986; v Slovenijo prihaja že od leta 1991. Skavtje jo potem ponesejo še v slovenski parlament, ljudje pa jo odnesejo tudi na svoje domove.

MOST NA SOČI — Tolminski ribiči izvajajo večletni projekt, po katerem skušajo izboljšati na vsem soškem območju ribiški turizem. V ta namen so pred petimi leti uredili vališče soške postrvi, lani pa so dogradili ribogojnico. Za turizem bodo zgradili nove tri ribnike pod Tolminom, pri Kobaridu in Čezsoči pri Bovcu. Obenem so naročili francoskim znanstvenikom, da raziščejo genetske posebnosti soške postrvi. Ti so odkrili pet težko dostopnih odsekov rek, v katerih še živi stoodstotno čista soška postrv, od koder bodo izbrali plemensko jato. Z njimi bodo pridobivali ribe za svoje potrebe, pa tudi druge, saj se tudi italijanski ribiči zanimajo, da bi s temi ribami nanovo posejali svoje reke.

LJUBLJANA — Marjana Deržaj je ime verjetno najbolj znane popevkarke. Spada v krog znanih, kot so lahko Avseniki, Slaki, itd. Skupek 21 največjih uspešnic so pri RTVS izdali na kompaktni plošči z naslovom Za vse poletne noči.

ROGAŠKA SLATINA — Iz Rogaških vrelcev bodo izvažali na Madžarsko mineralno vodo donat Mg. Dovoljenje za uvoz na Madžarsko je prišel šele potem, ko so v Sloveniji prišli do priznanja, da je donat Mg

možno zdravilno sredstvo. Voda naj bi preventivno in kurativno delovala nasproti močno začinjeni madžarski hrani.

LJUBLJANA — Kot prvo sodobno samopostrežno trgovino v Sloveniji je odprl Merkator svoj Blagovni center, kjer lahko le mali trgovci, obrtniki, gostinci, ipd., kupujejo po načinu plačaj in odpelji (cash & carry; neke vrste „supermercado mayorista“).

LJUBLJANA, MARIBOR — S prvim januarjem je stopil v veljavo zakon, ki je ločil poštne in telekomunikacijske dejavnosti. Prvotno PTT podjetje so preimenovali v Telekom Slovenija in bo opravljalo telekomunikacijske storitve. Od nje so odtrgali Pošto Slovenije, ki bo imela sedež v Mariboru in bo imel na skrbi javne poštne storitve v domačem in mednarodnem prometu, pa tudi druge, kot je upravljanje telefonskih pogovorov na poštah. Pošta bo še nekaj let dobivala fonde od Telekom, da se postopoma postavi na lastne noge. Obe družbi sta last države in organizirani kot družbi z omejeno odgovornostjo.

LJUBLJANA — Slovenskim prevoznikom primanjkuje mednarodnih transportnih dovolilnic, s katerimi lahko vozijo tovore v Italijo in Avstrijo. Nasprotno pa italijanskim prevoznikom preostaja kar polovica dodeljenih dovolilnic. Razloga sta vsaj dva. V letu 1994 se je število prevoznikov v Sloveniji povečalo od 690 na 1750, vendar niso vsi v položaju, da bi do leta 1996 pridobili mednarodne licence in druge pogoje, ki jih bodo takrat zahtevale države Evropske unije. Po drugi strani pa slovenski transporterji morejo postaviti dosti nižjo ceno za svoje delo kot pa italijanski kolegi, ker niso vezani na stroge predpise, ki jih imajo v Italiji in drugod po Evropi. Zato jim prevzemajo prevoze.

LJUBLJANA — Dr. France Arhar je nagrado 10.000 DEM (izstavili so mu jo v Nemčiji) namenil zdravljenju otrok. Po pet tisoč mark bosta dobili klinika za pediatrijo v Kliničnem centru in mestna otroška bolnišnica.

DOBILI SMO V OBJAVO

Bs. As., 31. decembra 1994

Spoštovani g. urednik!

Glede pisma dr. Bernika, ki je bilo objavljeno v Svobodni Sloveniji 29. decembra 1994, bi želel nekatere stvari pojasniti.

To, da dr. Bernika nismo hoteli sprejeti na naši oddaji, ni res! Ker smo imeli že pripravljene oddaji za 17. in 24. decembra in glede na to, da je dr. Bernik odpotoval 30. decembra, smo mu ponudil snemani intervju, kar pa ni sprejel. Zakaj, ne vem. Tega dr. Bernik v pismu ni omenil.

Hočem znova poudariti, da je za sestavo programa odgovoren uredniški odbor in on določa, koga, kdaj in kako povabi na oddajo.

Ko me je dr. Bernik poklical, mi je — preden je o kakšnem intervjuju govoril — rekel, da oddajo financirata Republika Slovenija ter SIM. V pismu pa je napisal, da podpira uro Sekretariat za Slovence po svetu. Na novo pojasnim, da Sekretariat financira samo stroške, ki jih ima naš poročevalec v Ljubljani, kar je bistveno drugače.

Kar se pa Matice tiče (tudi to je dr. Bernik pozabil omeniti v pismu) moramo že vsa leta poslušati, da Matica zalaga denar za oddajo. Nešetokrat smo morali pojasnjevati in danes znova to storimo, da nas Matica ni nikoli denarno podpirala, in to bi dr. Bernik moral vedeti, kajti sam je bil do nedavnega v odboru SIM. Gospod Bernik,

Osebne novice

Rojstvi: Rodila se je **Jožefa Marija Baxter**, hčerkica Tomása in ge. Monike roj. Urbančič.

Lojzetu Erjavcu in Veroniki roj. Urbančič pa se je rodil prvorojenec, ki bo krščen na **Tomaža**.

Srečnim staršem naše čestitke!

Krsta: Na sv. Barbaro, 4. decembra, je bila krščena v sanhuški stolnici **Barbara Kržišnik**, hčerka Marka in Tatjane roj. Modic. Krstil je Tone Bidovec.

V cerkvi Marije Pomagaj je bil v soboto,

7. januarja, krščen **Andrej Podržaj**, sin inž. Miha in ge. Lucijane roj. Hribar. Botra sta inž. Tone Podržaj in ga. Mateja Šmalc. Krstil je dr. Jure Rode.

Čestitamo!

Poroka: V soboto, 6. januarja, sta se poročila **Pavel Brula** in **Andrea Quadri**. Za priče so bili ženina mati ga. Vladimira Brula in njegov brat Marcel ter nevestini starši Luis in ga. Nelly Quadri. Poročil ju je župnik Jože Škerbec.

Čestitamo!

Smrt: V Slovenski vasi v Lanusu je umrl 3. januarja **Tone Gale**. Naj počiva v miru!

Slovenska vas

V ponedeljek zvečer dne 5. decembra smo praznovali v Hladnikovem domu **miklavževanje** v veselje številnih otrok, ki so se odzvali društvenemu vabilu. V slovesnem sprevedu ob spremstvu angelov v snežnobelih oblacilih je sv. Miklavž stopil na okrašen oder in nagovoril zbrane v dvorani. Govor je bil vsebinsko poln koristnih naukov in navodil tako za otročad, za starše in ostalo publiko. Oh, da bi se nas kaj prijelo. Obdarovanje se je zaradi velikega števila paketov (120) zavleklo dolgo v noč.

V nedeljo, 11. decembra je bil velik praznik globoke duhovnosti, ko je pet otrok iz naše skupnosti prejelo **prvo sveto obhajilo**. Vse je bilo praznično, duhovnikov govor je bil prisrčen, vso slovesnost je oplešalo ubrano petje mladinskega pevskega zbora. Po slovesnosti v cerkvi so se prvoobhajanci s svojimi starši zbrali na šolskem dvorišču, kjer je sledil skupni zajtrk.

V nedeljo, 18. decembra smo se zbrali na **članskem asadu**, na katerem skupaj počastimo in proslavimo naše društvene jubilate, ki so v letošnjem letu spolnili kakšen važnejši datum na svoji življenjski

poti. Istočasno smo sprejeli pet novih članov v društvo iz mladinskih organizacij. Pred skupnim obedom so se rojaki zbrali na igrišču, kjer so dekleta tekmovala v odbojki, medtem ko so fantje in moške igrali nogomet. — Ob napovedani uri smo se zbrali k pripravljene mizami, kjer so nam stregli dekleta in fantje. Predsednik društva je v imenu vseh čestital vsem jubilantom in slovesno sprejel v društvo pet mladincev.

V soboto, 24. decembra so nas povabili, naj se udeležimo „**Božičnice**“ pred polnočnico. Sledilo je kratko razmišljanje o božiču ob petju božičnih pesmi in besedilo iz sv. Pisma, ki ga je pripravila naša mladina pod vodstvom Francija Pavliča. Bilo je to lepa priprava in uvod v slovesno sveto mašo, ki je takoj nato sledila, med katero se je izmenoma vrstilo petje cerkvenega zbora, mladinskega zbora in ljudsko petje. Vladala je prava božična zbranost.

V nedeljo, 25. decembra nas je v večernih urah iznenadil mladinski zbor pod vodstvom Francija Pavliča z uprizoritvijo M. Tomčeve spevoigre „**Slovenski božič**“. Igra se je vršila v presbiteriju naše cerkve. Številni gledalci in poslušalci, ki so napolnili cerkev, so se zelo pohvalno izrazili o tej uspeli prireditvi.

Poleg zbornega petja mladenk so med igro nastopili tudi solisti, ki so izvrstno podali svoje vloge. K duhovni igri primerne oblačila, slovesno orglanje, doživeto petje in nastop solistov so izžvali navdušeno odobravanje ob zaključku te edinstvene prireditve.

V četrtek, 29. decembra so naši mladi igralci pripravili za konec leta humoristično veseloigro v treh dejanjih z naslovom „**Glavni dobitke**“ Fr. Liparja. Režiserka Mirjam Goljevšček razpolaga z dobro ekipo izvrstnih igralcev in igralk. Dobro so obvladali besedilo. Kljub delovnemu dnevu in poletni vročini, se je dvorana napolnila. Mladim igralcem naše čestitke.

Z **družinsko sveto mašo** v petek 30. decembra in z **zahvalno mašo** v soboto zvečer, smo zaključili razgibano in živahno življenje naš skupnosti.

I. G.

PODLJUBELJ — Nekdanje koncentracijsko taborišče med drugo svetovno vojno, podružnico Mauthausna je občinska skupščina razglasila za kulturni spomenik. V njem je bilo več kot tisoč internirancev, v večini Francozov, ki so kopali ljubeljski predor. Spomenik predstavljajo ostanki barak, stražnih stolpov in krematorija, v bližnji nekdanji stražnici jugoslovanske armade pa bodo uredili neke vrste muzej in gostinske prostore. Vsa okolica je tudi pod spomeniškim varstvom in ni dovoljena gradnja turističnih ali drugačnih objektov.

S spoštovanjem
Mirko Vasle
v imenu oddaje Okence v Slovenijo

MALI OGLASI

Oddam v najem stanovanje in bungalow za poletje na Katedralu in eno stanovanje v mestu Bariloche. Tel.: 0944-24978 (Bariloche).

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrljske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

ZDRAVNIKI

dr. Marija Avguštin - Specialista za očesne bolezni. Ponedeljek, torek in petek od 16. do 20. ure. Roma 3122 - 1. nadstr. 3. - Isidro Casanova (20 m od Rute 3). Tel.: 485-5194

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchetto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij: Lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ - Capital - Tel.: 831-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantate óseo-integrados; sredi in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje posrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati - odvetnica - ponedeljek, sredi, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs - odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gd. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec - 4 številke - \$ 12.-

Poravnajte naročnino!

PREDSTAVLJA NOVE KOMPJUTERJE MULTIMEDIA - FAX
1 LETO GARANCIJE

Tel. / Fax: (0054-1) 942-8681 / 943-6023

SREČA V SLOGI

V torek, 3. januarja t. l. je bilo v glavni piarni SLOGE napovedano nagradno žrebanje. Ob navzočosti številnih članov in odbornikov in pod nadzorstvom posebne komisije — prof. Tine Vivod, arh. Jure Vombergar in dr. Stanko Brumec — je bil izžreban član ANDREJ JANEŽIČ ml. iz Bella Vista — Pcia. Bs. As. Zadel je dve letalski vozovnici BUE-LJU-BUE. Čestitamo in želimo srečno pot!

OSTALIM 8 6 1 ČLANOM,

ki imajo KARTO SLOGA in naložbo \$ 200, pa tudi vsem, ki se jim bodo pridružili v teku leta, bo SLOGA tudi v letu 1995 nudila vse dosedanje ugodnosti in vabljuje nagrade.

VSACE TRI MESECE

bomo žrebali med upravičenci dobitek: ENOTEDENSKO BIVANJE ZA DVE OSEBI V HANŽELIČEVEM DOMU

San Esteban - Córdoba.

ZA KONEC LETA 1995

pa že danes napovemo veliko nagradno žrebanje: DVE LETALSKI VOZOVNICI BUE-LJU-BUE

za tiste člane, ki se bodo pridružili novi usluzi SLOGE:

KARTA SLOGA - MULTIRED

Berite naše oglase ali vprašajte v naši glavni pisarni in v podružnicah!

SLOGA DA VEČ, V SLOGI JE MOČ!

Ne pozabimo naših zamolčanih literatov

Nadaljevanje in konec

Dne 22. novembra je Mohorjeva družba iz Celja na Vrhnikih v Cankarjevem (predvojnem Prosvetnem) domu predstavila izbor črtic in novel zamolčanega slovenskega pisatelja Franceta Kunstlja pod naslovom LUČ NA MOJEM PRAGU. Ta dan si je založba izbrala zato, ker je prav na ta dan minilo 80 let od pisateljevega rojstva na Vrhnikih, žal pa bo drugo leto že 50 let od njegove smrti, saj je končal v taborišču Teharje. Knjiga prinaša najznačilnejše Kunstljeve prozne stvaritve, ki so bile prvič natisnjene v Buenos Airesu 1975 pod naslovom BUTARA in jih je uredil dr. Tine Debeljak. Novih je nekaj doslej neznanih črtic. Knjigi pa je dodana spremna beseda o pisatelju izpod peresa prof. Franceta Pibernika. Kot posebnost je treba omeniti številne dokumentarne fotografije iz Kunstljevega življenja, prvič pa je tu objavljena fotografija taborišča Teharje in fotografija vračanja domobrancev in civilistov iz Vetrinja na Gorenjsko.

Hkrati je bil predstavljen izbor pesmi vrhniškega rojaka in Kunstljevega prijatelja Jožeta Cukaleta pod naslovom NAJ SE TE S PESMIJO DOTIKAM. Pesnik Jože Cukale trenutno deluje kot misijonar v Bangladešu, prihodnje leto pa bo slavil svoj 80. rojstni dan. Pesmi je izbral in jim spremno besedo napisal pesnik in publicist Ciril Bergles, antologija pa je bogato opremljena z barvnimi slikovnimi prilogami Jožeta Cukaleta, tako da se nam hkrati predstavlja tudi kot slikar. Knjigo je prav tako izdala Mohorjeva družba. Tako ta založba skuša priklicati v slovensko literarno javnost doslej zamolčane in prepovedane avtorje.

26. novembra so na Vidmu v Dobropolju pripravili spominsko slovesnost v čast pisatelju Karlu Mauserju. To je bil zgovorno prvi tak večer, ki je bil posvečen Mauserju v domovini, kajti tudi Mauser in še posebej on je sodil med prepovedane pisatelje. Prireditve so domačini pripravili ob 30-letnici natisa romana LJUDJE POD BIČEM, ki se v pomembnem delu odvija ravno v Dobropolju oziroma v Zdenski vasi

in na Turjaku. Mauser je med vojno počitnice preživel v Zdenski vasi, preživel Turjak in kočevsko zapore, doživetja pa vpletel v roman LJUDE POD BIČEM — zato je bil večer ravno v Dobropolju. Seveda je ob tem treba dodati, da so pred časom na Vidmu ob cerkvi postavili spomenik 300 zamolčanim žrtvam 2. svetovne vojne in revolucije.

Prireditve se je odvijala v znanem Jakličevem domu. Uvodno predavanje o zamolčani literaturi je imel književnik prof. France Pibernik, v programu pa so si sledile recitacije iz Mauserjeve poezije in iz njegove proze. Posebno pozornost so pritegnili nekateri dramatizirani prizori iz Mauserjevih proznih del, zlasti prepričljivo je bil odigran prizor iz romana LJUDJE POD BIČEM. Ves program je pripravila prof. Ema Sevšek, zavzeto pa izvedli domači srednješolci, gojenci škofijske gimnazije v Želimljah. Spored sta dopolnjevala mladinski cerkveni zbor in mladi dobropoljski oktet. Da je bil Mauserjev spominski večer res odlično organiziran in izveden, je pričala polna dvorana domačinov, ki so v zbrani tišini spremljali program. Največji vtis je na gledalca napravila neposrednost in ganljiva prisrčnost, ki jo lahko doživlja samo v tako izjemnem kraju, kot je Videm v Dobropolju.

POČITNICE V MENDOZI - Mesto, Uspallata, predkordiljera

Od 27. januarja do 5. februarja

Vabljeni fantje od 14. do 18. leta, da se prijavijo do 21. januarja na tel. 652-5638 ter se dogovorijo o podrobnostih

France Cukjati

TURISTIČNO POTOVANJE V BARILOČE

od 7. do 15. februarja

Fantje in dekleta od 19. leta dalje. Podrobnosti in prijave na tel. 652-5638.

France Cukjati

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

GOSPODARSKE NOVICE

IZZIVI PODJETNIŠTVA. Zanimivo raziskavo, ki je trajala skoro leto dni, so izvedli med 500 dijaki, starši in pedagoškimi delavci v Celju. Osnovni namen je bil, kako čim uspešneje spreminjati družbeno klimo, da bi mladi želeli privzgojiti novo miselnost pri kateri bi razmišljali o sebi in postali nosilci podjetnega duha v okolju.

RAZSTAVA „ČISTIMO STANOVANJE“ je bila v Domusu. Svetovalna informativna razstava, pri kateri je sodelovalo lepo število podjetij, je imela namen pokazati, kako vsaj dvakrat letno uspešno očistimo talne in stenske površine.

OŽIVITEV CELULOZNE INDUSTRIJE. Prvič po petih letih je pri podjetju Vitacel d.d. iz Ljubljane stekla nemotena proizvodnja. Nedavno majhno podjetje izdelava osem tisoč ton celuloze na mesec. V Nemčijo, Italijo in na Madžarsko jo prodajo več kot polovico. Podjetje uporablja tudi manjvredni les za pridelavo celuloze.

601.661 ZAPOSLENIH. V Sloveniji je bilo avgusta 601.661 zaposlenih, od tega 48,8 odstotka žensk.